

Vlaanderen
is landbouw

HET LANDBOUWMONITORINGS- NETWERK / LMN

**Een bedrijfseconomische boekhouding
voor land- en tuinbouwers**

COLOFON

Datum 21/09/2020

Samenstelling

Departement Landbouw en Visserij

Verantwoordelijke uitgever

Patricia De Clercq, secretaris-generaal

Depotnummer

D/2020/3241/246

Druk

Vlaamse overheid

Voor meer informatie neemt u contact op met

Departement Landbouw en Visserij
Koning Albert II-laan 35 bus 40, 1030 Brussel
kennis@lvvlaanderen.be

De brochure vindt u terug op

www.vlaanderen.be/landbouw/boekhouding

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt:

Departement Landbouw en Visserij (2020) **Het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). Een bedrijfseconomische boekhouding voor land- en tuinbouwers**, Brussel.

Graag vernemen we het als u naar dit rapport verwijst in een publicatie. Als u een exemplaar ervan opstuurt, nemen we het op in onze bibliotheek.

Wij doen ons best om alle informatie, webpagina's en downloadbare documenten voor iedereen maximaal toegankelijk te maken. Indien u echter toch problemen ondervindt om bepaalde gegevens te raadplegen, willen wij u hierbij graag helpen. U kunt steeds contact met ons opnemen.

1 INHOUD

1 EEN BEDRIJFSECONOMISCHE BOEKHOUDING	2
2 KIEZEN VOOR HET LMN	3
3 JAARLIJKE BEDRIJFSUITSLAG	3
4 HET LMN, DE BASIS VOOR HET LANDBOUWBELEID IN VLAANDEREN	4
5 LMN GESITUEERD	5
6 WAT HOUDT DEELNAME IN?	6
7 ACTUELE THEMA'S	7
8 CONTACT	8
9 VOORBEELD BEDRIJFSUITSLAG	9
9.1 Algemene bedrijfsgegevens	9
9.2 Balans	10
9.3 Resultaat volledig bedrijf	12
9.4 Samenstelling inkomen	14
9.5 Resultaat per bedrijfstak	16
9.6 Technisch-economische kengetallen	19

VOORWOORD

Het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN) biedt land- en tuinbouwers in Vlaanderen gratis een kwaliteitsvolle bedrijfseconomische boekhouding aan.

Deze brochure informeert u over het wat en hoe van de bedrijfseconomische boekhouding bij het Landbouwmonitoringsnetwerk. De brochure vertelt ook meer over het Landbouwmonitoringsnetwerk als basis voor het landbouwbeleid in Vlaanderen.

Meer informatie staat op onze website

www.vlaanderen.be/landbouw/boekhouding

Of u kunt onze contactpersonen in de vijf Vlaamse provincies raadplegen. De adressen vindt u in hoofdstuk 8 van deze brochure.

1 EEN BEDRIJFSECONOMISCHE BOEKHOUDING

De bedrijfseconomische boekhouding is een van de belangrijkste instrumenten op het landbouwbedrijf, omdat ze een grondige financiële analyse maakt van uw bedrijf. Dat zorgt ervoor dat u inzicht krijgt in de financiële situatie van uw bedrijf, wat van groot belang is om beredeneerde beslissingen te nemen. In de bedrijfseconomische boekhouding wordt de rendabiliteit berekend van uw bedrijf en van de afzonderlijke bedrijfstakken (teelt, diersoort, neventakken).

Daarnaast bevat de bedrijfseconomische boekhouding een aantal zeer belangrijke technisch-economische kengetallen die u helpen om elke bedrijfstak beter te kunnen beoordelen. De bedrijfseconomische boekhouding voldoet om investeringssteun te kunnen genieten van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Dat past in het streven van de Vlaamse overheid naar een concurrentiële land- en tuinbouw.

2 KIEZEN VOOR HET LMN

De belangrijkste troef van een boekhouding bij het Landbouwmonitoringsnetwerk is dat voor uw bedrijf een kwaliteitsvolle boekhouding bijgehouden wordt die bovendien gratis is.

In ruil voor uw medewerking bij de verzameling van de nodige bedrijfsgegevens zorgen we voor:

- een uitgerekende boekhouding in de vorm van een jaarlijkse overzichtelijke uitslag
- een jaarlijks individueel bedrijfsrapport waar u uw bedrijf kan vergelijken met anonieme resultaten van vergelijkbare bedrijven, en dit op het niveau van de verschillende bedrijfstakken
- een toelichting en bespreking van het resultaat met een deskundige
- een boekhouding die voldoet voor VLIF-steun
- de garantie van vertrouwelijkheid van de bedrijfsgegevens

3 JAARLIJKSE BEDRIJFSUITSLAG

De bedrijfseconomische boekhouding is gebaseerd op een opsomming van alle kosten en opbrengsten met als doel een aantal inkomensindicatoren (bruto saldo, familiaal arbeidsinkomen, netto bedrijfsresultaat enz.) te berekenen. Een boekhouding heeft betrekking op een boekjaar, dat bij het Landbouwmonitoringsnetwerk is gelijkgesteld aan het kalenderjaar.

In hoofdstuk 9 vindt u enkele voorbeelden terug van de verschillende onderdelen van een bedrijfsuitslag die jaarlijks aan de deelnemers van het Landbouwmonitoringsnetwerk wordt bezorgd.

4 HET LMN, DE BASIS VOOR HET LANDBOUW- BELEID IN VLAANDEREN

Bij het uittekenen van het Vlaamse landbouwbeleid is het belangrijk om inzicht te hebben in de gevolgen van het beleid voor de individuele bedrijven. Om die gevolgen goed te kunnen inschatten zijn gedetailleerde gegevens uit de praktijk van cruciaal belang. De gegevens die verzameld worden voor de bedrijfseconomische boekhouding vormen dan ook de ideale basis voor dergelijke studies en evaluaties.

Het Landbouwmonitoringsnetwerk van het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid is de belangrijkste bron van representatieve gegevens over de Vlaamse land- en tuinbouw. De anonieme gegevens worden dagelijks gebruikt bij de beleidsvoorbereiding.

Een mooi voorbeeld van het gebruik van de gegevens van het Landbouwmonitoringsnetwerk is het rapport 'Bedrijfseconomische resultaten Vlaamse land- en tuinbouw'. De resultaten die in dit rapport weergegeven worden, zijn op basis van bedrijfstakniveau. De economische resultaten zeggen bijgevolg iets over de specifieke tak van het bedrijf. De cijfers bieden een overzicht van opbrengsten, kosten en marges van een groot aantal sectoren in land- en tuinbouw. Deze economische resultaten worden aangevuld met de belangrijkste technische en economische kengetallen. Bovendien wordt de spreiding tussen de bedrijven aangetoond door zowel de resultatenrekeningen als de kengetallen op te delen in verschillende groepen. Dit rapport kan teruggevonden worden op www.vlaanderen.be/landbouw/cijfers.

Ook de economische situatie van het volledige bedrijf wordt besproken en verschijnt in het decretaal verankerde Landbouwrapport (LARA), dat de verschillende land- en tuinbouwsectoren bespreekt en om de twee jaar verschijnt. De rekeningen op bedrijfsniveau kunnen teruggevonden worden op www.vlaanderen.be/landbouw/studies.

Om representatief te blijven voor de Vlaamse land- en tuinbouw moet het Landbouwmonitoringsnetwerk verschillende bedrijfstypes omvatten. Jaarlijks stellen we daarom een selectieplan op. Dat selectieplan geeft aan hoeveel bedrijven per landbouwbedrijfstype en economische groottecategorie zouden moeten deelnemen om representatief te zijn. Op basis van het selectieplan evalueren we welke categorieën onder- of oververtegenwoordigd zijn. Die kennis wordt gebruikt bij het aanwerven van nieuwe deelnemende bedrijven waarbij we streven naar het aanvullen van ondervertegenwoordigde categorieën om op die manier tot een zo representatief mogelijke steekproef te komen.

5 LMN GESITUEERD

De dienst Kennis, binnen de afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving, is verantwoordelijk voor de boekhoudingen die worden bijgehouden in het kader van het Landbouwmonitoringsnetwerk. De afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving is een van de vier afdelingen van het Departement Landbouw en Visserij.

Departement Landbouw en Visserij

* Hebben ook een buitendienst in elke Vlaamse provincie

Meer dan 600 Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven maken deel uit van het Landbouwmonitoringsnetwerk. Meer dan 300 veeteeltbedrijven, meer dan 150 tuinbouwbedrijven, 50 akkerbouwbedrijven en meer dan 100 gemengde bedrijven zijn erin opgenomen.

De boekhoudingen worden bijgehouden in de buitendiensten (één per provincie) waar de provinciale boekhouders het contactpunt zijn met de land- of tuinbouwer. De provinciale boekhouder staat in voor de inzameling en correcte verwerking van de gegevens en het beantwoorden van eventuele vragen rond de bedrijfseconomische boekhouding. Het contact tussen landbouwer en boekhouder moet leiden tot een vlotte samenwerking en gegevensuitwisseling.

Omdat de grote lijnen van het landbouwbeleid in Vlaanderen bepaald worden op niveau van de Europese Unie, is het logisch dat een deel van de verzamelde gegevens van het Landbouwmonitoringsnetwerk doorvloeit naar het Europese boekhoudnet om ook op Europees niveau de basis te vormen voor rapportering en beleidsevaluatie. Meer informatie over het Farm Accounting Data Network vindt u op <http://ec.europa.eu/agriculture/rica>.

6 WAT HOUDT DEELNAME IN?

Deelnemen aan het LMN houdt in dat u alle nodige gegevens op een correcte en tijdige manier aanlevert. Dat kan op papier of elektronisch via invulboeken en -formulieren en/of via uw facturen en documenten.

Voorbeeld van een invulformulier

MAANDFORMULIER ONTVANGSTEN & UITGAVEN										MAAND / JAAR BEDRIJFSNUMMER	
DAT.	OMSCHRIJVING		ONTVANGSTEN			UITGAVEN			Kenmerken	Bestemming Gewas Diersoort Perceel	
	Omschrijving	Hoeveelheid +eenheid	Bedrag Excl BTW	BTW	Bedrag Incl BTW	Bedrag Excl BTW	BTW	Bedrag Incl BTW			

De gevraagde gegevens handelen over aankopen, verkopen, verbruiken, investeringen, leningen, algemene en technische gegevens. Omdat een nettobedrijfsresultaat berekend wordt per bedrijfstak, wordt ook uw medewerking verwacht in het verdelen van kosten en opbrengsten over de verschillende bedrijfstakken.

Nadat uw boekhouder de boekhouding heeft berekend en eventueel bijkomende uitleg heeft gevraagd, zal u de bedrijfsuitslag ontvangen. Hoe een mogelijk resultaat eruitziet, ziet u in hoofdstuk 9.

De individuele resultaten worden in het hoofdbestuur gecentraliseerd in een databank. Die databank vormt de basis van de rapporten over de Vlaamse land- en tuinbouw. De resultaten van de steekproef extrapoleren we naar de Vlaamse land- en tuinbouw in het algemeen of meer specifiek naar deelsectoren en landbouwstreken.

Met behulp van de databank maken we ook de individuele bedrijfsrapporten op die een deelnemer de kans bieden zijn eigen bedrijf te vergelijken met gelijkaardige bedrijven.

Als afronding van een boekjaar geeft de boekhouder duiding bij de resultaten van het bedrijf.

Als deelnemer aan het Landbouwmonitoringsnetwerk wordt u op de hoogte gehouden van de verschillende rapporten en studieresultaten die gebaseerd zijn op de gegevens van het Landbouwmonitoringsnetwerk.

7 ACTUELE THEMA'S

Een zeer beperkt deel van de gegevensverzameling staat los van de boekhouding en gebeurt via enquêtes die specifiek zijn opgesteld voor een actuele studie.

Een voorbeeld van zo'n enquête is de conjunctuurvragenlijst die we sinds begin 2007 om de zes maanden naar de deelnemende bedrijven sturen. Op basis van de gegeven antwoorden berekenen we de conjunctuurindex die, naar analogie met conjunctuurbarometers voor andere sectoren, een instrument vormt voor beleidsmakers om de schommelingen in economische activiteit te meten en de toekomstige evolutie in te schatten.

Ook over korteketenverkoop, innovatie, precisielandbouw en welzijn hebben we al enquêtes gehouden, die uitgemond zijn in de rapporten 'Recht van bij de boer(in)', 'Innovatie in de Vlaamse land- en tuinbouw', 'Toepassing van precisielandbouwtechnieken' en 'Hoe gaat het met u? Welzijn in de land- en tuinbouwsector'.

Vanzelfsprekend houden we u op de hoogte van de resultaten van de enquêtes waaraan u deelneemt.

8 CONTACT

Het team van deskundigen die uw contactpersonen vormen, werkt in vijf buitendiensten, de vijf provinciale vestigingen van het Departement Landbouw en Visserij.

Voor meer informatie over het Landbouwmonitoringsnetwerk en de bedrijfseconomische boekhouding kan u zich wenden tot de onderstaande contactpersoon voor uw provincie.

Buitendienst Antwerpen

Goedele Vrints

Lange Kievitsstraat 111-113, bus 71 / 2018 Antwerpen

0472/873315 / goedelevrints@lvvlaanderen.be

Buitendienst Oost-Vlaanderen

Frederic Vanwingene

Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 101 / 9000 Gent

09 276 28 80 / frederic.vanwingene@lvvlaanderen.be

Buitendienst West-Vlaanderen

Carine Deriemaecker

Koning Albert I-laan 1/2, bus 101 / 8200 Brugge

050 24 76 90 / carine.deriemaecker@lvvlaanderen.be

Buitendienst Limburg en Vlaams-Brabant

Mieke Fastré

Koningin Astridlaan 50, bus 6 / 3500 Hasselt

011 74 26 77 / mieke.fastre@lvvlaanderen.be

U kunt ook terecht op de website www.vlaanderen.be/landbouw/boekhouding.

Als u geïnteresseerd bent om deel te nemen, zal een medewerker u telefonisch contacteren om te verkennen of uw bedrijf in de steekproef past. Vervolgens wordt een bedrijfsbezoek ingepland waarbij een van onze boekhouders u meer gedetailleerde uitleg geeft over de boekhouding en alvast een aantal bedrijfsgegevens opvraagt.

9 VOORBEELD BEDRIJFSUITSLAG

Hier volgt een voorbeeld waarbij voor de verschillende onderdelen van de bedrijfsuitslag gegevens zijn opgenomen van verschillende bedrijven en verschillende bedrijfstypes. Het betreft hier dus geen voorbeeld van een en hetzelfde bedrijf.

9.1 ALGEMENE BEDRIJFSGEGEVENS

ARBEIDSANALYSE		Aantal AK	Aantal VAK	Gewerkte uren
Bedrijfshoofd/-leider(s)		1,00	1,00	3.300
Partner van het bedrijfshoofd/-leider(s)		0,39	0,39	700
Andere niet-betaalde arbeidskrachten		0,25	0,17	450
Totaal		1,64	1,56	
BEDRIJFSPLAN GEWASSEN		Oppervlakte		
Hoofddeelten				
Akkerbouwgewassen	Aardappelen			10,77
	Korrelmais			0,87
	Suikerbieten			2,08
Voedergewassen	Grasland_HT verkocht op stam			2,99
	Grasland begrazen			16,78
	Grasland maaien			7,00
	Deegrijpe mais			5,50
Groenten	Wortelen			9,49
Totale oppervlakte				55,48
Voor- en nateelten				
Voedergewassen	Grasland_voortelt voor verkoop			8,42
Totale oppervlakte				8,42
BEDRIJFSPLAN VEE		Gemiddeld aantal		
Rundvee	Melkkoeien			22,37
	Vaarzen melkkoeien			16,11
	Sieren melkkoeien			0,41
	Zoogkoeien			15,07
	Vaarzen zoogkoeien			7,90
	Sieren zoogkoeien			7,26
	Dekstieren vleesvee			2,00
Pluimvee	Jonge leghennen (ingeschaard)			2.139,50

9.2 BALANS

Omvat het actief en het passief en een aantal kengetallen in verband met het kapitaal.

ACTIEF (EURO)	I	Begin boekjaar	Einde boekjaar	% totaal actief
Grond- en gebouwenkapitaal in eigendom				
Gronden		932.400,00	932.400,00	90.79%
Grondverbeteringen en erfverhardingen		0,00	0,00	
- gecumuleerde afschrijvingen		0,00	0,00	
Boekwaarde grondverbeteringen en erfverhardingen		0,00	0,00	0.00%
Gebouwen		0,00	0,00	
- gecumuleerde afschrijvingen		0,00	0,00	
Boekwaarde gebouwen		0,00	0,00	0.00%
Glasopstand		0,00	0,00	
- gecumuleerde afschrijvingen		0,00	0,00	
Boekwaarde glasopstand		0,00	0,00	0.00%
Installaties		1.982,14	3.072,68	
- gecumuleerde afschrijvingen		1.982,14	2.082,23	
Boekwaarde installaties		0,00	990,45	0.10%
Aanplantingen + afsluitingen + steunmateriaal		0,00	0,00	
- gecumuleerde afschrijvingen		0,00	0,00	
Boekwaarde aanplantingen + afsluitingen + steunmateriaal		0,00	0,00	0.00%
Subtotaal		932.400,00	933.390,45	90.88%
Productierechten				
Aangekochte quota		0,00	0,00	
- gecumuleerde afschrijvingen quota		0,00	0,00	
Boekwaarde aangekocht quota		0,00	0,00	0.00%
Toeslagrechten		0,00	0,00	
- gecumuleerde afschrijvingen toeslagrechten		0,00	0,00	
Boekwaarde aangekochte toeslagrechten		0,00	0,00	0.00%
Emissierechten		0,00	0,00	
- gecumuleerde afschrijvingen emissierechten		0,00	0,00	
Boekwaarde aangekochte emissierechten		0,00	0,00	0.00%
Overige rechten		26.983,88	26.983,88	
- gecumuleerde afschrijvingen overige rechten		6.503,86	7.853,05	
Boekwaarde overige rechten		20.480,02	19.130,83	1.86%
Subtotaal		20.480,02	19.130,83	1.86%
Bedrijfskapitaal				
Rundvee		0,00	0,00	
Varkens		0,00	0,00	
Pluimvee		0,00	0,00	
Overige		0,00	0,00	
Totaal vee		0,00	0,00	0.00%
Planteninventaris		0,00	0,00	0.00%
Werktuigen en overige investeringen		184.550,74	184.550,74	
- gecumuleerde afschrijvingen		145.171,43	150.723,99	
Boekwaarde werktuigen en overige investeringen		39.379,31	33.826,75	3.29%
Omlopend kapitaal		40.658,34	40.658,34	3.96%
Subtotaal		80.037,65	74.485,09	7.25%
TOTAAL ACTIEF		1.032.917,67	1.027.006,37	

PASSIEF (EURO)	Begin boekjaar	Einde boekjaar	totaal passief
Eigen Vermogen			
Eigen vermogen	967.917,67	977.006,37	95.13%
Vreemd Vermogen			
Leningen > 1 jaar: initieel bedrag	125.000,00	125.000,00	
- gecumuleerde aflossingen	60.000,00	75.000,00	
Netto-waarde leningen > 1 jaar	65.000,00	50.000,00	4.87%
Leningen <= 1 jaar: initieel bedrag	0,00	0,00	
- gecumuleerde aflossingen	0,00	0,00	
Netto-waarde leningen <= 1 jaar	0,00	0,00	0.00%
Subtotaal	65.000,00	50.000,00	4.87%
TOTAAL PASSIEF	1.032.917,67	1.027.006,37	
OPPERVLAKTE GRONDEN (HA)	Vorig boekjaar	Huidig boekjaar	
Kadastrale oppervlakte in eigendom	26,64	26,64	
Kadastrale oppervlakte in huur	29,40	29,40	
Totale kadastrale opp	56,04	56,04	
Beteelbare opp	55,88	55,88	
Overige grond	0,16	0,16	
KAPITAAL	Begin boekjaar	Einde boekjaar	
Solvabiliteit (= eigen vermogen in % van totaal vermogen)	93,71	95,13	
Moderniteitsgraad (= boekwaarde duurzame productiemiddelen (excl. grond) in % aankoopwaarde)	21,11	18,56	

9.3 RESULTAAT VOLLEDIG BEDRIJF

Omvat het totaal van alle kosten en opbrengsten, vergeleken met de tweede voorgaande boekjaren.

Voorbeeld 1

in Euro

	2016	2017	2018
Totale opbrengsten	208.900,90	278.406,21	306.791,15
Opbrengst Dieren	-17.936,81	15.989,96	48.889,07
Vleesvee	91,00	19.268,42	48.889,07
Overige dieren	-18.027,81	-3.278,46	.
Akkerbouw	95.426,20	158.032,06	116.360,72
Granen	49.491,11	108.979,43	76.299,65
Suikerbieten	45.935,09	49.052,63	40.061,07
Overige gewassen	29.603,78	11.146,00	1.981,20
Inventarisverschil gewassen	-10.503,82	-5.691,58	12.375,07
Verkopen uit stock	6.258,69	.	860,72
Opbrengsten uit neventakken	5.640,00	6.990,00	10.255,00
Energie	4.530,00	4.840,00	5.005,00
Loonwerk	1.110,00	2.150,00	5.250,00
Overige opbrengsten	39.235,12	27.920,85	52.070,16
Premies	61.177,74	64.018,92	63.999,21
Gekoppeld	.	3.631,16	5.250,18
Ontkoppeld	43.144,68	42.294,57	40.062,56
Pijler 2 (AMM, BAS)	17.015,46	18.093,19	18.356,47
Overige	1.017,60	.	330,00
Totale variabele kosten	-105.253,51	-92.950,38	-91.497,91
Aangekochte voeders	-15.383,84	-2.746,76	-1.983,95
Krachtvoeders	-29,50	-2.630,36	-444,25
Bijproducten (incl.aangekocht ruwvoeder)	-15.354,34	-116,40	-1.539,70
Dierenartskosten en KI-kosten	-1.995,71	-1.935,35	-680,77
Mestafzet	-500,00	.	.
Zaad en pootgoed	-10.551,97	-15.220,05	-13.176,19
Meststoffen	-9.161,49	-8.150,51	-8.725,82
Gewasbeschermingsmiddelen	-21.674,55	-23.055,62	-22.969,69
Energie	-11.017,83	-7.413,89	-6.761,01
Werk door derden	-29.699,40	-31.127,09	-33.109,50
Overige variabele kosten	-5.268,72	-3.301,11	-4.090,98
Bruto saldo (incl. premies)	103.647,39	185.455,83	215.293,24
Totale vaste kosten	-93.948,22	-102.885,78	-103.217,42
Afschrijvingen	-34.710,13	-35.319,60	-34.891,49
Fictieve intresten	-16.785,52	-15.651,50	-16.981,99
Kosten gronden, gebouwen en werktuigen	-9.259,23	-12.633,55	-17.520,81
Kosten gronden en gebouwen	-7.530,65	-8.333,12	-9.583,13
Kosten werktuigen	-1.728,58	-4.300,43	-7.937,68
Pacht	-28.104,87	-29.342,49	-29.227,32
Betaalde pacht	-19.200,00	-19.610,00	-18.045,00
Fictieve pacht	-8.904,87	-9.732,49	-11.182,32
Betaalde lonen	.	.	.965,11
Overige vaste kosten	-5.088,47	-9.938,64	-3.630,70
Familiaal arbeidsinkomen (incl. premies)	9.699,17	82.570,05	112.075,82
Vergoeding eigen arbeid	-81.300,00	-64.038,00	-64.857,00
Netto bedrijfsresultaat (incl. premies)	-71.600,83	18.532,05	47.218,82
Netto bedrijfsresultaat (excl. premies)	-132.778,57	-45.486,87	-16.780,39

Voorbeeld 2

in Euro

	2016	2017	2018
Totale opbrengsten	155.860,91	238.979,93	195.632,58
Fruit	24.899,94	61.772,10	40.024,27
<i>Appels</i>	<i>24.899,94</i>	<i>61.772,10</i>	<i>40.024,27</i>
Opbrengsten uit neventakken	121.646,28	166.991,77	143.292,44
<i>Energie</i>	<i>1.500,00</i>	<i>1.500,00</i>	<i>1.500,00</i>
<i>Verkoop neventakken</i>	<i>120.146,28</i>	<i>165.491,77</i>	<i>141.792,44</i>
Overige opbrengsten	6.529,39	7.644,13	9.603,33
Premies	2.785,30	2.571,93	2.712,54
<i>Ontkoppeld</i>	<i>554,80</i>	<i>835,98</i>	<i>1.114,75</i>
<i>Pijler 2 (AMM, BAS)</i>	<i>2.230,50</i>	<i>1.480,50</i>	<i>1.478,40</i>
<i>Overige</i>	<i>.</i>	<i>255,45</i>	<i>119,39</i>
Totale variabele kosten	-48.290,04	-53.201,44	-54.054,36
Meststoffen	-2.414,52	-2.734,69	-2.906,26
Gewasbeschermingsmiddelen	-13.154,63	-14.428,77	-12.554,20
Energie	-7.424,71	-7.008,04	-5.521,57
Werk door derden	-6.800,03	-6.861,92	-6.873,90
Seizoensarbeid	-14.469,53	-14.783,46	-20.155,75
Verkoopkosten	-2.550,42	-6.065,16	-3.808,14
Overige variabele kosten	-1.476,20	-1.319,40	-2.234,54
Bruto saldo (incl. premies)	107.570,87	185.778,49	141.578,22
Totale vaste kosten	-48.320,45	-56.058,70	-62.769,09
Afschrijvingen	-24.248,19	-26.352,74	-29.482,67
Fictieve interesten	-6.175,96	-7.330,71	-8.287,21
Kosten gronden, gebouwen en werktuigen	-10.718,31	-12.833,35	-16.325,70
<i>Kosten gronden en gebouwen</i>	<i>-4.678,00</i>	<i>-6.863,97</i>	<i>-8.208,73</i>
<i>Kosten werktuigen</i>	<i>-6.040,31</i>	<i>-5.969,38</i>	<i>-8.116,97</i>
Pacht	-1.833,62	-2.414,44	-2.435,94
<i>Fictieve pacht</i>	<i>-1.833,62</i>	<i>-2.414,44</i>	<i>-2.435,94</i>
Betaalde lonen	-244,29	-265,04	-235,84
Overige vaste kosten	-5.100,08	-6.862,42	-6.001,73
Familiaal arbeidsinkomen (incl. premies)	59.250,42	129.719,79	78.809,13
Vergoeding eigen arbeid	-85.030,00	-85.664,00	-87.631,50
Netto bedrijfsresultaat (incl. premies)	-25.779,58	44.055,79	-8.822,37
Netto bedrijfsresultaat (excl. premies)	-28.564,88	41.483,86	-11.534,91

9.4 SAMENSTELLING INKOMEN

Geeft een overzicht van de kengetallen die betrekking hebben op de samenstelling van het inkomen.

1. SAMENSTELLING INKOMEN (IN EURO)		2017	2018
Netto bedrijfsresultaat (NBR) (incl premies)	(A)	-72.368,92	-58.626,66
Fictief loon bedrijfsleider	(B)	52.970,92	58.171,74
Arbeidsinkomen bedrijfsleider (incl premies)		-19.398,00	-454,92
Fictief loon gezinsleden	(C)	130.095,66	122.396,80
Arbeidsinkomen gezin (incl premies)	I	110.697,66	121.941,88
Per gewerkt uur gezin		9,93	11,23
Loonkost betaalde arbeid	(D)	0,00	0,00
Arbeidsinkomen (incl premies)		110.697,66	121.941,88
Per betaalbare opp (ha)		1.278,85	1.416,28
Per VAK		31.891,13	36.594,76
Per gewerkt uur		9,93	11,23
Saldo buiten NBR (BTW saldo)	(E)	-766,35	-110.315,74
Saldo buiten NBR (correctie gratis productiemiddelen)	(F)	581,43	526,40
Fictieve interesten bedrijfskapitaal, grond, gebouwen en productierechten	(G)	32.712,25	38.519,79
Werkelijk betaalde interest	(H)	7.097,61	6.036,15
Inkomen bedrijfsleider met steun		6.031,72	-77.760,62
Landbouwincome gezin met steun	(A+B+C+E+F+G-H)	136.127,38	44.636,18
Totaal ontvangen steun		40.373,37	38.258,21
Landbouwincome gezin zonder steun		95.754,01	6.377,97
2. KENGETALLEN VOLLEDIG BEDRIJF (IN EURO)		2017	2018
Totale opbrengst (incl premies) / betaalbare opp (ha)		5.186,35	5.505,25
Totale kosten / betaalbare opp (ha)		-6.022,40	-6.186,16
NBR (incl premies) / betaalbare opp (ha)		-836,05	-680,91
Opbrengsten per 1000 euro kosten		861,18	889,93
Landbouwgezinsinkomen met steun	(A)	136.127,38	44.636,18
Afschrijvingen	(B)	32.913,41	36.771,31
Nieuwe leningen	(C)	0,00	0,00
Betaalde aflossingen	(D)	33.181,00	32.382,66
Verkoop Investerings	(E)	2.900,00	9.750,06
Totaal financiële middelen vrijgemaakt voor het bedrijf	(A+B+C-D+E)	138.759,79	58.774,89
Aankoop werktuigen en overige investeringen	(F)	27.485,73	146.750,00
Aankoop gebouwen, serres en installaties	(G)	3.870,16	0,00
Aankoop gronden en grondverbeteringen	(H)	0,00	181.200,00
Aankoop aanplantingen, afsluiting en steunmateriaal	(I)	0,00	0,00
Waardeverschillen inventaris gewassen	(J)	-7.778,74	24.337,83
Inventarisverschil vee	(K)	3.424,21	-30.765,15
Aankoop productierechten	(L)	2.938,00	24.785,93
Kapitaalpremie investeringen	(M)	0,00	0,00
Aangewende financiële middelen voor het bedrijf	I (F+G+H+I+J+K+L-M)	29.939,36	346.308,61
Saldo (besteedbare financiële middelen)	(A+B+C-D+E-F-G-H-I-J-K-L+M)	108.820,43	-287.533,72
Rendabiliteit totaal vermogen EI (%)		-1,67	-0,72
Rendabiliteit eigen vermogen EI (%)		-2,17	-1,00
Ontvangen BTW		24.426,17	26.314,44
Betaalde BTW		25.192,52	136.630,18
BTW SALDO		-766,35	-110.315,74

9.5 RESULTAAT PER BEDRIJFSTAK

Geeft gedetailleerd de kosten en opbrengsten per bedrijfstak (teelt/diercategorie/neventak) weer.

Tomaten, verwarmd

	Per 100 kg oogst		Totaal
	Eigen bedrijf 2017	Eigen bedrijf 2018	Eigen bedrijf 2018
100 kg geoogst gewas	7.800,00	8.719,22	0,00
Totale opbrengsten	79,52	71,17	620.586,24
Verkoop gewassen	78,88	70,62	615.711,13
Overige opbrengsten	0,65	0,56	4.875,11
Totale variabele kosten	-49,56	-50,59	-441.144,81
Zaad- en pootgoed	-5,59	-5,09	-44.412,79
Meststoffen	-1,46	-0,70	-6.088,36
Gewasbeschermingsmiddelen	-0,99	-0,53	-4.589,67
Energie verwarming	-14,35	-15,54	-135.482,77
Energie niet verwarming	-14,85	-17,58	-153.281,93
Werk door derden	-0,00	-0,03	-235,00
Seizoensarbeid	-5,97	-6,11	-53.241,09
Verkoopkosten	-2,78	-2,30	-20.075,00
Substraat	-1,39	-1,28	-11.194,81
Steun en bindmateriaal	-0,93	-0,83	-7.220,08
Overige variabele kosten	-1,25	-0,61	-5.323,31
Bruto saldo	29,97	20,58	179.441,43
Totale vaste kosten	-15,82	-13,23	-115.348,64
Afschrijvingen	-1,23	-0,69	-5.984,80
Gebouwen	-0,00	0,00	0,00
Werktuigen en installaties	-1,20	-0,66	-5.765,89
Overige	-0,03	-0,03	-218,91
Fictieve intresten	-0,71	-0,44	-3.838,43
Gebouwen	0,00	0,00	0,00
Werktuigen en installaties	-0,14	-0,11	-962,30
Omlpend kapitaal	-0,57	-0,33	-2.836,19
Overige	-0,01	-0,00	-39,94
Kosten gronden en gebouwen	-2,76	-2,31	-20.108,85
Kosten werktuigen	-0,91	-1,04	-9.070,20
Betaalde lonen	-7,42	-6,86	-59.789,64
Overige vaste kosten	-2,79	-1,90	-16.556,72
Familiaal arbeidsinkomen	14,15	7,35	64.092,79
Vergoeding eigen arbeid	-9,10	-8,28	-72.235,63
Netto bedrijfsresultaat	5,05	-0,93	-8.142,83
Kengetal	Waarde Eenheid		
Oppervlakte are	130,00 are		
Verkoopprijs hoofdproduct per 100 kg	68,39 euro/100 kg		

Melkvee (incl jongvee)

	Per 100 l geproduceerde melk			Totaal
	Eigen bedrijf 2017	Eigen bedrijf 2018	Gemiddelde 2018	Eigen bedrijf 2018
Hoeveelheid geproduceerde melk (*100 l)	5.891,82	5.937,66	6.928,97	0,00
Totale opbrengsten	41,59	37,19	35,93	220.816,25
Verkoop melk	38,18	35,24	33,79	209.228,24
Totale omzet en aanwas	3,40	1,95	2,08	11.588,01
Verkoop dieren	3,77	4,12	3,74	24.445,60
Aankoop dieren	-0,47	-1,47	-0,79	-8.707,88
Inventarisverschil veestapel	0,11	-0,70	-0,87	-4.149,71
Overige opbrengsten	0,00	0,00	0,06	0,00
Totale variabele kosten	-15,43	-18,34	-19,86	-108.879,70
Totale voederkosten	-10,17	-12,68	-14,62	-75.287,38
Krachtvoeder	-5,69	-6,46	-7,98	-38.367,21
Bijproducten (incl. aangekocht ruwvoeder)	-1,13	-1,23	-2,12	-7.299,02
Variabele kosten ruwvoeder	-3,35	-4,99	-4,53	-29.621,15
Energie	-1,30	-1,44	-1,49	-8.576,72
Dierenartskosten	-1,82	-1,51	-1,12	-8.953,42
KI-kosten	-0,40	-0,60	-0,50	-3.549,90
Overige variabele kosten	-1,74	-2,11	-2,13	-12.512,28
Bruto saldo	26,16	18,85	16,06	111.936,55
Totale vaste kosten	-7,39	-9,83	-11,25	-58.367,49
Afschrijvingen	-1,77	-3,10	-3,96	-18.417,83
Gebouwen	-1,16	-1,16	-1,97	-6.908,79
Werktuigen en installaties	-0,60	-1,92	-1,79	-11.428,31
Melkquotum	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige	-0,01	-0,01	-0,20	-80,73
Fictieve intresten	-0,80	-0,98	-1,62	-5.824,14
Gebouwen	-0,06	-0,03	-0,69	-203,68
Werktuigen en installaties	-0,30	-0,46	-0,33	-2.733,70
Veestapel	-0,44	-0,49	-0,54	-2.885,55
Melkquotum	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige	-0,00	-0,00	-0,05	-1,21
Kosten gronden en gebouwen	-0,83	-0,68	-1,24	-4.065,73
Kosten werktuigen	-0,93	-1,15	-0,81	-6.815,73
Vaste kosten ruwvoeder	-2,61	-3,60	-2,88	-21.388,54
Overige vaste kosten	-0,44	-0,31	-0,74	-1.855,53
Familiaal arbeidsinkomen	18,76	9,02	4,82	53.569,06
Vergoeding eigen arbeid	-12,92	-14,86	-9,65	-88.250,66
Melkvee	-10,59	-12,18	-7,95	-72.296,67
Ruwvoeder	-2,33	-2,69	-1,70	-15.953,98
Netto bedrijfsresultaat	5,84	-5,84	-4,83	-34.681,60

Bewaaraardappelen

	Per 100 kg oogst		Totaal
	Eigen bedrijf 2017	Eigen bedrijf 2018	Eigen bedrijf 2018
100 kg geoogst gewas	5.174,21	4.021,57	0,00
Totale opbrengsten	7,74	11,97	48.146,11
Verkoop gewassen	7,74	11,97	48.146,11
Overige opbrengsten	0,00	0,00	0,00
Totale variabele kosten	-6,21	-6,90	-27.757,42
Zaad- en pootgoed	-1,32	-1,44	-5.780,00
Meststoffen	-0,30	-0,75	-3.030,12
Gewasbeschermingsmiddelen	-1,71	-1,25	-5.017,15
Energie	-0,50	-1,24	-4.997,67
Werk door derden	-2,28	-2,20	-8.840,27
Verkoopkosten	-0,11	-0,02	-92,20
Overige variabele kosten	0,00	0,00	0,00
Bruto saldo	1,53	5,07	20.388,69
Totale vaste kosten	-8,91	-8,38	-33.714,27
Afschrijvingen	-3,65	-5,07	-20.383,50
Gebouwen	-2,22	-2,90	-11.674,87
Werktuigen en installaties	-1,40	-2,13	-8.550,31
Overige	-0,03	-0,04	-158,33
Fictieve interesten	-1,55	-1,92	-7.709,91
Gebouwen	-1,09	-1,33	-5.362,45
Werktuigen en installaties	-0,32	-0,44	-1.757,30
Omlpend kapitaal	-0,12	-0,12	-488,04
Overige	-0,02	-0,03	-102,12
Kosten gronden en gebouwen	-0,45	-0,47	-1.877,57
Kosten werktuigen	-0,33	-0,24	-965,14
Pacht	-2,52	-0,18	-740,54
Reguliere pacht	0,00	-0,18	-740,54
Seizoenspacht	-2,52	0,00	0,00
Overige vaste kosten	-0,41	-0,51	-2.037,61
Familiaal arbeidsinkomen	-7,38	-3,31	-13.325,58
Vergoeding eigen arbeid	-1,28	-1,81	-7.285,12
Netto bedrijfsresultaat	-8,66	-5,13	-20.610,70

Kengetal	Waarde Eenheid
Oppervlakte ha	10,45 ha
Opbrengst hoofdproduct ton/ha	38,48 ton/ha
Verkoopprijs hoofdproduct per ton	119,72 euro/ton
gemiddelde verkoopprijs aardappelen contract	125,00 euro/ton
gemiddelde verkoopprijs aardappelen vrije markt	117,36 euro/ton
aandeel aardappelen verkocht via contract	30,85 %

Aardappelen

	2018 (*)	2018 (**)	2018 (***)
100 kg geoogst gewas	4.021,57	0,00	
Totale opbrengsten	11,97	48.146,11	
Verkoop gewassen	11,97	48.146,11	100,00
Overige opbrengsten	0,00	0,00	0,00
Totale variabele kosten	-6,90	-27.757,42	
Zaad- en pootgoed	-1,44	-5.780,00	20,82
Meststoffen	-0,75	-3.030,12	10,92
Gewasbeschermingsmiddelen	-1,25	-5.017,15	18,07
Energie	-1,24	-4.997,67	18,00
Werk door derden	-2,20	-8.840,27	31,85
Verkoopkosten	-0,02	-92,20	0,33
Overige variabele kosten	0,00	0,00	0,00
Bruto saldo	5,07	20.388,69	
Totale vaste kosten	-8,38	-33.714,27	
Afschrijvingen	-5,07	-20.383,50	60,46
Gebouwen	-2,90	-11.674,87	34,63
Werktuigen en installaties	-2,13	-8.550,31	25,36
Overige	-0,04	-158,33	0,47
Fictieve intresten	-1,92	-7.709,91	22,87
Gebouwen	-1,33	-5.362,45	15,91
Werktuigen en installaties	-0,44	-1.757,30	5,21
Omlopend kapitaal	-0,12	-488,04	1,45
Overige	-0,03	-102,12	0,30
Kosten gronden en gebouwen	-0,47	-1.877,57	5,57
Kosten werktuigen	-0,24	-965,14	2,86
Pacht	-0,18	-740,54	2,20
Reguliere pacht	-0,18	-740,54	2,20
Seizoenspacht	0,00	0,00	0,00
Overige vaste kosten	-0,51	-2.037,61	6,04
Familiaal arbeidsinkomen	-3,31	-13.325,58	
Vergoeding eigen arbeid	-1,81	-7.285,12	
Netto bedrijfsresultaat	-5,13	-20.610,70	

Kengetal	Waarde Eenheid
Oppervlakte ha	10,45 ha
Opbrengst hoofdproduct ton/ha	38,48 ton/ha
Verkoopprijs hoofdproduct per ton	119,72 euro/ton
gemiddelde verkoopprijs aardappelen contract	125,00 euro/ton
gemiddelde verkoopprijs aardappelen vrije markt	117,36 euro/ton
aandeel aardappelen verkocht via contract	30,85 %

9.6 TECHNISCH-ECONOMISCHE KENGETALLEN

Per bedrijfstak geven we een selectie van technische en economische kengetallen weer.

Kengetal - Productiviteit fokvarkens	Waarde Eenheid
Gemiddeld aanwezige zeug	123,23
Totaal aantal worpen van zeugen per jaar	289,00
Worpindeks	2,35
Aantal levend geboren biggen	4.200,00
Aantal levend geboren biggen per worp	14,53
Aantal levend geboren biggen per zeug	34,08 Stuks
Aantal doodgeboren biggen	647,00
Aantal doodgeboren biggen per worp	2,24 Stuks
Aantal sterftes biggen	848,00
Percentage doodgeboren biggen	13,35 %
Sterftepercentage levend geboren biggen	20,19 %
Uitval biggen (doodgeboren + sterfte)	30,84 %
Productiegetal fokvarkens	27,20
Speenleeftijd biggen	21,00 Dagen
Vervangingspercentage zeugen	39,76 %
Aankooppercentage opfokzeugen	100,00 %
Aantal dagen tussen 2 worpen	155,64 Dagen
Percentage verkochte biggen	0,00 %
Gemiddeld gewicht afgeleverde biggen	24,00 kg/big
Gemiddeld waarde afgeleverde biggen	44,29 €/big
Sterftepercentage zeugen	7,30 %
Kengetal - Voeders en groei	Waarde Eenheid
Hoeveelheid krachtvoeder per zeug	1.288,19 kg
Dagelijks krachtvoerdersverbruik per zeug	3,53 kg
Hoeveelheid krachtvoeder per afgeleverde big	35,59 kg
Dagelijks krachtvoerdersverbruik per big	452,79 g
Prijs krachtvoeder zeugen	286,46 €/ton
Prijs krachtvoeder biggen	427,82 €/ton
Dagelijkse groei biggen	307,63 g